

ENKELE BESCHOUWINGEN OVER DE FAMILIE DER

HEPIALIDAE Stephens

(Lepidoptera)

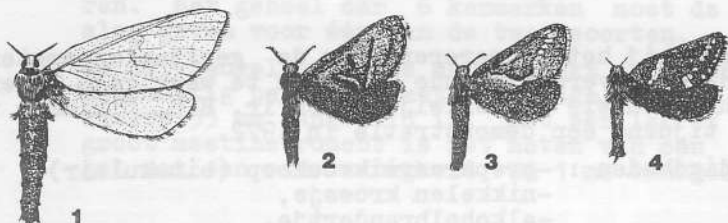
In Europa komen 9 à 10 soorten voor en in ons land werden tot heden 4 soorten waargenomen. De lichaamsbouw van deze vlinders wijkt opvallend af van de overige families, in bijzonder de voortplantingsorganen der vrouwelijke exemplaren, die slechts één enkele opening hebben in tegenstelling met de andere, die voorzien zijn van twee anale openingen. Tevens zijn de primitieve aders gelijkaardig in voor- en achtervleugels. De voorvleugels zijn bovendien voorzien aan de binnenzijde van een tongvormig aanhangsel. De algemene vorm van deze dieren doet dan ook sterk denken aan de Kokerjuffers (Trichoptera).

Tijdens de afgelopen zomermaanden (1973) heb ik dikwijls de gedragingen van deze eigenaardige vlinders kunnen gadeslaan.

Hepialus humuli L. is de grootste van de Belgische soorten met een sterk uitgesproken geslachtsdimorfisme. De generatie vliegt van midden mei tot eind juni. De wijfjes komen het eerst aangevlogen zodra de lamp brandt. Het is avondschemering, alles verdoezelt en het laatste daglicht vermengd met het blauwachtige licht van de kwikdampamp verleent de omgeving een spookachtig aspect. De vlinders vliegen slechts kortstondig, circa een meter boven de grond om zich dan spoedig in de omgeving van de lamp op het grondzeil neer te zetten. Bij volledige duisternis komen dan ook de mannetjes, prachtig zilverwitachtig gekleurd, echte juweeltjes in het kunstlicht. Plots zijn ze daar, onmogelijk ze te zien aanvliegen. Geen enkele moeite om ze in de fles te stoppen. Ze plakken bijna aan het laken.

Geheel anders gedragen zich de overige vertegenwoordigers van de familie.

Hepialus hecta L. vliegt van juni tot einde juli. Deze veel kleinere diertjes vliegen reeds alvorens de lamp brandt. Als muggen op en neer dansend komen nu echter eerst de mannetjes. Ze ploffen neer op de grond rondom de lamp. Ze hebben als alle vertegenwoordigers van de familie zeer elementaire voelsprieten met aan de knotsvormig verbrede tibia (scheenbenen) der achterpoten reukschubben om de vrouwtjes te lokken. Deze komen slechts zelden op het licht af. Ik heb slechts één enkel exemplaar kunnen vangen. Ze zitten versholven aan de onderzijde van de bladeren. Het geslachtsverschil is zeer klein en ze zijn iets groter dan de mannetjes.

1. *Hepialus humuli* L. ♂

2. *H. sylvina* L. ♂

3. *H. lupulinus* L. ♂

4. *H. hecta* L. ♂

(Tekening : W. De Prins)

Hepialus sylvina L. gedraagt zich zoals *H. hecta* L. De vliegtijd valt echter later, nl. in de maanden augustus en september. Hier ook is er bijna geen geslachtsdimorfisme.

De vierde en laatste Belgische soort is *Hepialus lupulinus* L. Deze soort vliegt in de maanden mei en juni met een tweede generatie in mooie zomers tijdens september. De mannetjes vliegen bij zonsondergang wild rond en worden soms ook 's ochtends waargenomen op jacht naar de vrouwtjes, die zich ook verschuilen aan de onderkant van de bladeren.

In de streek van de Boven-Lesse in de provincie Luxemburg, waar ik een dertigtal nachtvangsten heb gedaan, heb ik deze laatste soort niet kunnen waarnemen. De drie overige soorten zijn niet zeldzaam. *Hepialus sylvina* L. komt in massa voor.

R. Van averbeke

21ste NATUURBESCHERMINGS DAG

De 21ste Natuurbeschermingsdag, georganiseerd door het Nationaal Verbond voor Natuurbescherming, heeft dit jaar op 22 september plaats bij het "Plateau des Tailles" (Baraque Fraiture). Alle natuurvrienden houden deze dag vrij. De dagindeling wordt later medegedeeld.

G. Myncke